

ประสิทธิผลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 : กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย*

พระราชรัตนาลงกรณ์¹

สัญญา เคนาภูมิ² เกษญา ผาทอง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาเจตคติของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่พยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน 4) เพื่อศึกษาปัจจัยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่พยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน 5) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านหนองยางคำ จำนวน 181 คน กำหนดขนาดโดยใช้สูตรทาร์โฆมานันต์ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น แบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า

- 1) เจตคติของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$)
- 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$)
- 3) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$)
- 4) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน โดยการตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยรวม ได้แก่ ปัจจัยความคาดหวังของชุมชน (X_0) ($\beta = .329$) ปัจจัยศิลปะการโน้มน้าวจิตใจ (X_1) ($\beta = .302$) ปัจจัยความต่อเนื่องของกิจกรรม (X_2) ($\beta = .281$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม (ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน) ($F = 63.427$; $p - \text{Value} = 0.001$)

5) แนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 คือ ควรให้มีการวางแผนด้านนโยบาย การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม การจัดการเรียนรู้ภายในวัดและชุมชนตามความเหมาะสม ตลอดจนการให้ความสำคัญกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และที่สำคัญควรได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในพื้นที่

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

* บทความงานวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณสำนักงานเจ้าคณะจังหวัดหนองคาย, 2560

¹ หัวหน้าโครงการวิจัย สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดหนองคาย

² ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, E-mail: ketsadaphathong@gmail.com

³ คณะทำงาน เลขานุการโครงการวิจัย



The Driving Effectiveness Five Precepts Observing Village Project : A Case Study of Nongyangkham Village, Nongnang Sub-district, Thabo District, Nong Khai Province *

Phraradrattanarongkorn¹

Sanya Kenaphoom² Ketsada Phathong³

Abstract

This research aimed to 1) to study the attitudes of people toward five precepts observing village project, 2) to study factors forecast on the ethical behavior of the people, 3) to study the ethical behavior of the people, 4) to study driving factors five precepts observing village project, forecast on the ethical behavior of the people, 5) to study the development. A quantitative research. The sample was 181 people living Nongyangkham Village by Taro Yamane sampling. The instruments for collecting data were the document analysis, the questionnaire. Analyze data using were mean, standard deviation, median, interquartile range, multiple linear regression analysis. The research results were found as follows;

1) The attitude towards five precepts observing village project, overall high level ($\bar{X} = 4.49$).

2) The factors influencing ethical behavior of people, overall high level ($\bar{X} = 4.39$).

3) The ethical behavior towards five precepts observing village project, overall high level ($\bar{X} = 4.50$).

4) The results of the analysis of the factors by examining the linear relationship between independent variables and dependent variables, overall were factor community expectations (X_0) ($\beta = .329$), factor art of persuasion (X_4) ($\beta = .302$), factor continuity of the activity (X_2) ($\beta = .281$) is linearly correlated with the dependent variable. (Factors Influencing People's Ethical Behavior) ($F = 63.427$; p - Value = 0.001).

5) The Developmental approach driving five precepts observing village project is policy should be planned, opportunity for all sectors to participate, management of learning within temples and communities as appropriate, the importance of local arts and culture, and most importantly, the cooperation of parents in the area.

Keywords: Effectiveness, Five Precepts Observing Village Project

* This research granted by Nongkhai Sangha Provincial Governor Office, 2017

¹ Head of Project Research, Nongkhai Sangha Provincial Governor Office

² Project Research Advisor, Director of Research and Development Institute Rajabhat Mahasarakham University, E-mail: ketsadaphathong@gmail.com

³ Committee, Secretary Project Research

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาเป็นส่วนมากในอัตราเฉลี่ย 94.6% ของคนไทยทั้งประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555: 1) ศาสนาพุทธจึงถือว่าเป็นศาสนาประจำชาติไปโดยปริยาย ด้วยบริบทการดำเนินชีวิตของคนไทยและวัฒนธรรมต่างๆ ส่วนมากล้วนได้รับอิทธิพลหล่อหลอมด้วยหลักธรรมคำสอนตามหลักพระพุทธศาสนาที่แทรกซึมอยู่ในความคิด รวมถึงวิถีปฏิบัติของคนไทยมาเป็นเวลายาวนาน โดยยึดถือเป็นสถาบันหลักที่เป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไทย และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทย อันได้แก่ ชาติ ศาสนา (พระพุทธศาสนา) และพระมหากษัตริย์ ที่มุ่งส่งเสริมให้มีหลักอยู่ร่วมกันอย่างมีเหตุผลและสันติสุข โดยมีหลักธรรมที่เป็นเบื้องต้นในการนำมาใช้ในวิถีประจำวัน (นฤมล มรกตแมน, 2543: 1)

การนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันตามลักษณะของปัญหา ตามสติปัญญาและความประสงค์ของแต่ละบุคคล ดังนั้นระดับคำสอนของพระพุทธศาสนาจึงมีหลายระดับทั้งที่เป็นสังขารเบื้องต้น เบื้องกลาง และเบื้องสูง มีทั้งส่วนที่เรียกว่าเป็นโลกียธรรมและโลกุตระธรรม ศีล เป็นคำสอนระดับเบื้องต้น หรือระดับพื้นฐาน คำสอนทั้งหมดเป็นระบบการปฏิบัติ เพราะเหตุที่คำสอนเป็นสังขารคือเกิดจากประสบการณ์จริง คำสอนจะให้ผลอย่างแท้จริงเฉพาะผู้ที่นำไปปฏิบัติเท่านั้น ศีลก็อยู่ในลักษณะเดียวกัน แม้ว่าจะเป็นคำสอนระดับพื้นฐาน แต่ถ้าคนนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องแล้วจะมีความสัมพันธ์กับระบบอื่น ๆ และพัฒนาขึ้นไปจนถึงระดับสูงสุด (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539: 89)

แต่ด้วยสถานการณ์บ้านเมืองในช่วงเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมคุณธรรมที่ผู้คนเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กลายเป็นสังคมเศรษฐกิจที่คนส่วนมากให้ความสำคัญต่อวัตถุมากกว่าจิตใจ กลายเป็นวิถีประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม มีการแข่งขันแย่งชิงเพื่อเป็นผู้ได้เปรียบขาดความเอื้ออาทรต่อกัน ขาดคุณธรรมจริยธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิต จนกลายเป็นปัญหาสังคมที่ตามมา ส่งผลให้ประเทศไทยประสบปัญหาหลายด้าน ประกอบด้วย การกระทำผิดกฎหมาย อาชญากรรม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การระบาดของสิ่งเสพติดและอบายมุข การเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์รวม การจ้างจ้างคู่มือในสถาบันหลักของชาติ ตลอดจนเกิดปัญหาแตกแยกทางความคิด จนนำไปสู่การแบ่งพรรคแบ่งพวกและเกิดกรณีทะเลาะเบาะแว้งทำร้ายร่างกาย ทำลายทรัพย์สินและชีวิตกัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเกิดจากการขาดจิตสำนึกศีลธรรมและคุณธรรมทั้งสิ้น (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557: 5) พระพุทธศาสนาจึงมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจากการนำของคณะสงฆ์ โดยเจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช มีดำริที่จะเสริมสร้างความปรองดองและสมานฉันท์ของคนในชาติ ให้เกิดความสงบ

สันติสุข มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน โดยให้พุทธศาสนิกชนได้น้อมนาหลักศีล 5 มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน กอปรกับ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการให้ทุกภาคส่วน ในประเทศร่วมมือกันดำเนินการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ และทำให้ประชาชนมีความรักความสามัคคีกัน โดยเริ่มจากครอบครัว หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ซึ่งจะนำพาประเทศก้าวไปข้างหน้าอย่างปลอดภัยยั่งยืน จึงได้กำหนดกิจกรรมในการสนับสนุนส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทุกเพศทุกวัยได้นำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปพัฒนาชีวิต ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยเน้นการณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนให้มี “หมู่บ้านรักษาศีล 5” ขึ้นในทุกส่วนของประเทศ ตามดำริที่เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชมงคลาจารย์ ได้ประทานโอวาทไว้ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2556 ความว่า “อันว่าศีล 5 เป็นการสำคัญมนุษย์ เมื่อทุกคนมีศีล 5 ด้วยกัน สังคมนั้นๆ คือ ประชาชนย่อมจะอยู่เย็นเป็นสุข เมื่อเป็นไปได้ ขอให้ชื่อหมู่บ้านนั้นว่า หมู่บ้านรักษาศีล 5” ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่มอบหมายภารกิจให้ส่วนราชการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ แก่ประชาชนในชาติ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการพร้อมกันทั้ง 77 จังหวัด

เมื่อศีลมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งแล้วการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เพื่อให้พุทธบริษัทมีศีล มีสุข ปรองดอง สมานฉันท์ เกิดความมั่นคง ยั่งยืน ของคนในชาติสู่การพัฒนาบวรศีลธรรม และจริยธรรม ถือเป็นฤกษ์งามยามดีในการ ได้รณรงค์พร้อมลงมือปฏิบัติน้อมนำหลักธรรมพื้นฐานที่พุทธบริษัทปฏิบัติได้โดยง่าย คือการนำหลักศีล 5 (ไม่โหดร้าย ไม่มัวเมา ไม่ใจเร็ว ไม่พูดปด ไม่หมดสติ) อย่างใช้จริงจริงจัง พร้อมมีการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนโครงการตั้งแต่ก่อนนำโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เข้ามา และหลังจากดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ไปเป็นระยะแล้วนั้น

ดังนั้น สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดหนองคายจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 : กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย” ซึ่งเป็นพื้นที่หมู่บ้านรักษาศีล 5 ต้นแบบ ทั้งนี้เพื่อเป็นการติดตามผลการขับเคลื่อนโครงการตลอดถึงเป็นการวัดและประเมินผลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาและสร้างรูปแบบการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ตามแนววิถีพุทธได้ อย่างไรก็ตาม และนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นพบนั้นไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนหลักพุทธธรรม (ศีล 5) ให้เป็นฐานรากที่มั่นคงในการพัฒนาสังคมประเทศไทยให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่พยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย
4. เพื่อศึกษาปัจจัยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่พยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยพยากรณ์ทุกตัวสามารถพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน หมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย

ระเบียบวิธีการวิจัย

เพื่อติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของบ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาประสิทธิผลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสรุปเป็นคำนิยามศัพท์ในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามจากกรอบเนื้อหาในคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
5. เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการมุ่งศึกษาเนื้อหาทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ คือ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา และอื่น ๆ ทั้งฉบับภาษาบาลีและภาษาไทย งานนิพนธ์ของนักปราชญ์สำคัญ ๆ ในทางพระพุทธศาสนา เอกสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงเอกสารรายงานต่างๆ ของเครือข่ายองค์กรและชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ตามขอบเขตเนื้อหาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย จำนวน 330 คน (งานสำรวจข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านหนองยางคำ, 2559)

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย รวมทั้งสิ้น 330 คน นำมาหากกลุ่มตัวอย่างตามสูตร โดยการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548: 19) จะใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดจำนวน 181 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ หมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย

4. **ขอบเขตด้านระยะเวลา** ศึกษาระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 รวมเป็นระยะเวลา 1 ปี 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

2. ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) อธิบายประสิทธิภาพการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของบ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) หรือค่า r เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรที่สนใจ และการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับเจตคติของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 หมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย พบว่า เจตคติต่อโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ตัวชี้วัดความสุขของคนที่ยึดรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 4.54$) ผลของการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 4.51$) การเป็นศูนย์ดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับ

2. การศึกษาระดับปัจจัยที่พยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย พบว่า เจตคติต่อโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ตัวชี้วัดความสุขของคนที่ยึดรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 4.54$) ผลของการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 4.51$) การเป็นศูนย์ดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับ

3. การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพรหมวิหารธรรม ($\bar{X} = 4.54$) ด้านนาถกรณธรรม ($\bar{X} = 4.48$) ด้านเบญจธรรม ($\bar{X} = 4.47$) ตามลำดับ

4. การศึกษาศึกษาปัจจัยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่พยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย พบว่า

4.1 ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย ด้านเบญจธรรม พบว่า ตัวแปรด้านความคาดหวังของชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงสุด สัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.549$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = 0.01$) รองลงมาคือตัวแปรด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.547$) ด้านศิลปการโน้มน้าวจิตใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.496$) ด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.439$) ด้านภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.438$) และด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.282$) มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = 0.01$) ทั้งสิ้น

4.2 ปัจจัยที่มีสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย ด้านหลักพรหมวิหารธรรม พบว่า ตัวแปรด้านความคาดหวังของชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงสุด สัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.797$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = 0.01$) รองลงมาคือตัวแปรด้านศิลปะการ ไน้มน้ำจิตใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.788$) ด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.735$) ด้านภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.687$) ด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.665$) ด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.512$) และมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = 0.01$) ทั้งสิ้น

4.3 ปัจจัยที่มีสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย ด้านหลักนาถกรรมธรรม พบว่า ตัวแปรด้านศิลปะการ ไน้มน้ำจิตใจ และด้านความคาดหวังของชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงสุด สัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.662$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = 0.01$) รองลงมาคือตัวแปรด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.585$) ด้านภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.564$) ด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.532$) และด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.435$) และมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = 0.01$) ทั้งสิ้น

5. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน หมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย ด้วยค่าถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) จำนวน 6 ตัว ด้วยวิธี Enter พบว่า

5.1 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรอิสระ มีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก (เกิด Multicollinearity) ทำการตรวจสอบ Multicollinearity จะใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) และค่า Tolerance โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบ ดังนี้ ค่า VIF ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 10 หากเกินกว่านี้ แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่สูงมาก และหากค่า Tolerance < 0.10 แสดงว่าเกิด Multicollinearity จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่า VIF สูงสุดได้มีค่า 5.364 ซึ่งไม่เกิน 10 และค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุด 0.186 ซึ่งต่ำกว่า 0.10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันระดับสูง จึงเกิด Multicollinearity

5.2 การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างชุดของตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรตาม การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) โดยรวม ได้แก่ ปัจจัยความคาดหวังของชุมชน (X6) ($\beta = .329$) ปัจจัยศิลปะการ ไน้มน้ำจิตใจ (X4) ($\beta = .302$) ปัจจัยความต่อเนื่องของกิจกรรม (X2) ($\beta = .281$)

มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม (ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน) ($F = 63.427$; $p - \text{Value} = 0.001$)

5.3 ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญของค่าคงที่และสัมประสิทธิ์แต่ละตัวกับตัวแปรตามในสมการ พบว่า ตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ($p \leq 0.001$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.828 และสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ได้ร้อยละ 68.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.353

สมการพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ในรูปคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Z = 0.329 (X_6) + 0.302 (X_4) + 0.281 (X_2)$$

ส่วนตัวแปรที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำที่ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส (X_1) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (X_3) และปัจจัยการได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย (X_5)

6. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลก่องนาง อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย พบว่า

6.1 แนวทางด้านนโยบาย ควรนำนโยบาย 3 ด้าน มาใช้ ได้แก่ ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักศีล 5 ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมตามวิถีพุทธ และด้านส่งเสริมหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.)

6.2 แนวทางด้านการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมการพัฒนาตามหลักศีล 5 โดยยึดแนวทางปฏิบัติในเชิงประจักษ์ด้านหลักเบญจศีล – เบญจธรรมตามวิถีชาวพุทธ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการระดมความคิด สติปัญญา และกำลัง เพื่อให้เห็นแนวทางในการพัฒนาที่หลากหลาย

6.3 แนวทางการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในมิติที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการศีล 5 การมีศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักศีล 5 การจัดประกวดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

6.4 แนวทางมิติทางคุณธรรม ควรยึดหลักการหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โดยให้ประชาชนใช้ยึดถือปฏิบัติ เพื่อเป็นเครื่องกำกับความประพฤติของคนในหมู่บ้านชุมชน ให้อยู่ในความถูกต้องดีงาม มีความรักสามัคคี มีจิตใจงาม บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง

6.5 แนวทางมิติทางเศรษฐกิจ ควรยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) หรือทฤษฎี 3 ห่วง 2 เงื่อนไข อันเป็นแนวทางตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ได้กับทุกกิจกรรม ซึ่งต้องรู้จักพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันความเสี่ยง

6.6 แนวทางมิติทางสังคมวัฒนธรรม ควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การแต่งกายผู้ชายเอาผ้าขาวม้าผูกเอว ผู้หญิงใส่ผ้าถุง ยืมง่ายทักทายไหว้กัน เป็นต้น

6.7 แนวทางมิติทางการเมืองการปกครอง ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชนนำข่าวสารต่าง ๆ มาประชุมชาวบ้านมีผู้นำท้องถิ่นที่คอยประสานงานหรือช่วยงานผู้นำชุมชน ดิการกิจและจิตอาสาพัฒนาชุมชน เช่น อ.ส.ม. การเมืองการปกครองเน้นหลักประชาธิปไตยทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ในการร่วมกันพัฒนาตนเองและส่วนรวม

6.8 แนวทางมิติทางสิ่งแวดล้อม ควรให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในวัดและภายในชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนาและเป็นต้นแบบในการดึงดูดประชาชนเข้ามาศึกษาแหล่งการเรียนรู้ของกิจกรรมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มีจัดทำขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 : กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบัวบอ จังหวัดหนองคาย” พบประเด็นที่สำคัญสมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ปัจจัยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่พหุภาคีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน ของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลกอนนาง อำเภอบัวบอ จังหวัดหนองคาย ได้แก่ ปัจจัยด้านความคาดหวังของชุมชน ปัจจัยด้านศิลปะการโน้มน้าวจิตใจ และปัจจัยด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.828 และสามารถร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนหมู่บ้านหนองยางคำ ได้ร้อยละ 68.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.353

1. ปัจจัยด้านความคาดหวังของชุมชน เป็นปัจจัยการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่เบียดเบียนตนเองและไม่เบียดเบียนคนอื่น ส่งผลให้สังคมสงบสุขร่มเย็น โดยหากหมู่บ้านใดนำไปปฏิบัติได้ ประชาชนย่อมจะอยู่เย็นเป็นสุขจะเกิดความสงบสุข และจะส่งผลให้ประเทศเกิดความสงบสุข อันเป็นการพัฒนาจิตใจของประชาชนให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงาม และสร้างความสุข ความสงบร่มเย็นแก่ตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชน ได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา เห็นคุณค่าของการรักษาศีล 5 สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จึงก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม อันจะนำมาสู่ความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติต่อไป (ประยูร หนูสุก, 2560)

2. ปัจจัยด้านศิลปปะการโน้มน้าวจิตใจ นั้นพระครูโสภิตกิตยาภรณ์ เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี เจ้าอาวาสวัดโบสถ์ดอนพรหม ได้กล่าวว่า โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่ให้คณะสงฆ์ทั่วประเทศจัดทำขึ้น และทำให้สังคมไทยมีความรัก ความสามัคคีความปรองดองกัน หากประชาชนนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ดำรงวิถีชีวิตอย่างมีความสุข สร้างความเข้มแข็งยั่งยืนของชุมชนได้ทุกชุมชนทั่วประเทศ (พระครูโสภิตกิตยาภรณ์, 2560) ดังนั้น การที่จะทำให้ประชาชนหันมาให้ความสำคัญกับการนำหลักศีล 5 ไปประพฤติปฏิบัติได้นั้น จำเป็นจะต้องมีเทคนิควิธีการโน้มน้าวจิตใจ เช่น นำศีล 5 มาปฏิบัติแล้วจะไม่ตกนรก จะทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า เป็นต้น

3. ปัจจัยด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม แนวทางการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลได้นั้น ภาคประชาชนต้องมีส่วนร่วม เริ่มต้นจากการปรับความเห็นในเรื่องของทัศนคติการในการรักษาศีล เป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว และควรได้รับการส่งเสริมและความร่วมมืออย่างจริงจังในหมู่บ้าน เพื่อให้ชุมชน สังคม เป็นสังคมที่สันติสุข และเป็นต้นแบบให้กับเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติได้เห็นและปฏิบัติตาม ทั้งนี้ การขับเคลื่อนโครงการ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมถึงเยาวชน ให้มีส่วนร่วมในความคิด การ ระดมความเห็นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาศีล 5 ในชุมชน อีกทั้งยังต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน มีการบูรณาการเข้ากับ กิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้กระบวนการต่างๆ เหล่านี้ควรขับเคลื่อนผ่าน บ้าน วัด และ โรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบัน สำคัญของการอยู่ร่วมกันในชุมชน เรียกว่า บวร. ในการวางแผนขับเคลื่อนโครงการฯ ควรใช้หลักแนวความคิดการมีส่วนร่วมซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้า หมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีติดตามประเมินผล และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ต้องตัดสินใจด้วย ตนเอง 2) การดำเนินกิจกรรม ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบ ในการจัดสรรและควบคุมเงินงบประมาณ 3) การใช้ประโยชน์ ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำ กิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับการพึ่งพาตนเอง 4) การได้รับประโยชน์ ประชาชนต้อง ได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม การมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด และ โรงเรียน กล่าวคือ บ้าน อาจหมายถึงชุมชน หน่วยทางสังคมที่สำคัญหน่วยหนึ่งในบ้านอาจมีผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน เป็นผู้นำ ผู้นำเหล่านี้จะพัฒนาทางด้านสภาพแวดล้อม ทางด้านกายภาพต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านหรือชุมชนได้มี ส่วนร่วมแสดงความคิด ร่วมกันวางแผน นำไปสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล วัด เป็นส่วนหนึ่งของสังคมในอดีตวัดคือศูนย์รวมของทุก ๆ สิ่งตั้งแต่เกิดจนตายก็ว่าได้ เป็นที่ร่วมทำ กิจกรรมเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน วัดเป็นแหล่งศรัทธา

การทำให้เกิดมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โรงเรียน หน่วยงานทางสังคมซึ่งเป็นสถานบันการศึกษาของชุมชน มีครูอาจารย์ที่ให้ความรู้แก่ลูกหลานในชุมชนมีปัญหาสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้ ฉะนั้น บ้าน วัด โรงเรียน จึงเป็นหน่วยทางสังคมที่มีความสำคัญทั้งหมด วัด มีบ้านและโรงเรียนให้การอุปถัมภ์ ค้ำชู ทำนุบำรุงพระศาสนา บ้านก็มี วัดคอยให้สติ เตือนใจ รวมทั้งจิตวิญญาณและมีโรงเรียนคอยสนับสนุนกิจกรรมในชุมชน โรงเรียน มีวัด ที่ให้การสนับสนุนอบรมสั่งสอนในศีลธรรม และมีบ้านที่คอยให้การสนับสนุน (พรพรหม ธิยา อี่ยมศิริปริดา และคณะ, 2561) ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา โดยอาจเป็นครูภูมิปัญญา ให้ความรู้ในเรื่องที่เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นนั้น ๆ และกรรมการ สถานศึกษาก็มีพระ มีผู้นำชุมชน เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารงานในโรงเรียน ในการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่เกิดจากความ ร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด และโรงเรียน จะสามารถดำเนินการได้อย่างประสบผลสำเร็จ ต้องอาศัย กระบวนการพูดคุย ปรึกษาหารือ การรับฟังปัญหาที่มีอยู่ นำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขในอนาคตโดยผ่านการทำสันติสนทนา (Peace Dialogue) โดยมีผู้ที่เข้าร่วม พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน อบต. อสม.ชาวบ้าน ครู อาจารย์ นักเรียน เจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ได้สานเสวนาพูดคุยแสดงความคิดเห็นด้วยพื้นฐาน การต้องการพัฒนาชุมชนให้เกิดสันติสุขด้วยคนในชุมชนมีศีล 5 (พระครูสันติวัชรกิจ (วิโมกข์), 2560)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยประสิทธิผลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชน ได้แก่ ปัจจัยด้านความคาดหวังของชุมชน ปัจจัยด้านศิลปะการโน้มน้าวจิตใจ และปัจจัยด้านความต่อเนื่องของกิจกรรม ดังนั้นการที่จะขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ให้เกิดประสิทธิผลควรขับเคลื่อนผ่าน บ้าน วัด และโรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบัน สำคัญของการอยู่ร่วมกันในชุมชน เรียกว่า บวร. ในการวางแผนขับเคลื่อนโครงการฯ ควรใช้หลักแนวคิดการ มีส่วนร่วม ซึ่งมี 4 ขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย ควรส่งเสริมด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักศีล 5 โดยให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมตามวิถีพุทธ ตลอดจนการส่งเสริมหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) ให้มีการเผยแพร่ในเชิงรุกให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมการพัฒนาตามหลักศีล 5 โดยยึดแนวทางปฏิบัติในเชิงประจักษ์ด้านหลักเบญจศีล - เบญจธรรมตามวิถีชาวพุทธ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการระดมความคิด สติปัญญา และกำลัง เพื่อให้เห็นแนวทางในการพัฒนาที่หลากหลาย

3. ข้อเสนอแนะด้านการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในมิติที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการศิลป์ 5 การมีศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักศีล 5 การจัดประกวดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรม ควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การแต่งกายผู้ชายเอาผ้าขาวม้าผูกเอว ผู้หญิงใส่ผ้าถุง ยืมง่ายทักทายไหว้กัน เป็นต้น

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำชุมชนนำข่าวสารต่าง ๆ มาประชุมชาวบ้านมีผู้นำท้องถิ่นที่คอยประสานงานหรือช่วยงานผู้นำชุมชน ดิดการกิจและจิตอาสาพัฒนาชุมชนเช่น อ.ส.ม. การเมืองการปกครองเน้นหลักประชาธิปไตยทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ในการร่วมกันพัฒนาตนเองและส่วนรวม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากประเด็นที่ค้นพบจากการวิจัยที่สำคัญ ทำให้เห็นถึงผลที่เกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ทั้งมาจากตัวแปรที่ผู้วิจัยได้ตั้งแคะห้จากประเด็นการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ฉะนั้น ประเด็นที่น่าจะนำมาทำการศึกษา คือเมื่อเราทราบแล้วว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของประชาชนแล้วนั้น ี่นี้สิ่งที่น่าจะทำการศึกษาวิจัยต่อไป คือการค้นหาเทคนิค วิธีการ หรือที่เรียกว่ากลยุทธ์ (strategy) เพื่อที่จะได้นำข้อค้นพบไปใช้กับหมู่บ้าน หน่วยงานต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและก่อให้เกิดการพัฒนาตามสโลแกนที่ว่า “มีศีล มีสุข ประองคอง สมานฉันท์ ชาวประชาอยู่เย็นเป็นสุข” สืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งานสำรวจข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านหนองยางคำ ตำบลหนองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย. (วันที่ 5 กรกฎาคม 2559).
- นฤมล มารคแมน. (2543). *มนุษย์และความเป็นจริงของชีวิตในทัศนะของพุทธศาสนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประยูร หนูสุก. (2560). *การขับเคลื่อนการดำเนินการจัดทำโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในดำรงสมเด็จพะ มหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช*. สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2560, จาก http://thainews.prd.go.th/website_th/news/print_news/WNSOC6004280010088
- พรรณธิกา เอี่ยมศิริปริดา และคณะ. (2561). แนวคิดและทฤษฎีในการศึกษาแรงจูงใจอาสาเพื่อการส่งเสริมการเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 13(37), 1-16.



พระครูสันติวัชรกิจ (วิโมกข์) และคณะ. (2560). แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เพื่อชุมชนสันติสุข :กรณีศึกษาชุมชนบ้านโนนดุม จังหวัดกำแพงเพชร. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*, 5 (ฉบับพิเศษ), 1-16.

พระครูโสภิตกิตติยาภรณ์. *ขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล 5*. ข่าวสดรายวัน. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2560, จาก http://daily.khaosod.co.th/view_news.php?newsid=TUROaWRXUXdNekUzTURVMU9BPT0=§ionid=TURNd053PT0=&day=TWpBeE5TMHdOUzB4Tnc9PQ==

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). *การสำรวจสถานะทางสังคมและวัฒนธรรม พ.ศ.2554*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2557). *คู่มือการดำเนินงาน โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศีล 5*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
